

Üç kitabın düzelteleri Daha Çok Özen... Daha Çok Dikkat !!!

Bir süre önce, birinin ortak çevirmeni ikisinin redaktörü olduğum Denizler Kitabevi yayını üç kitapla ilgili uzun yıllardır görmediğim arkadaşım Mehmet Yusuf'tan bir e-posta aldım. Mehmet Yusuf özetle: "...yaklaşık 6-7 yıldır yelken ile ilgileniyorum. Çok sayıda kitap okudum ve Ivar Dedekam'ın yazdığı üç kitabı çok beğeniyorum.

(...) Yıllar içinde, bu kitapları okurken, anlamadığım yerler oldu. İngilizcelerini satın aldım, bu bölümlerin çoğunu sonunda anladım. Bazıları farklı bir dilde bir kez daha okumanın etkisiyle oldu. Fakat bazılarında da aslında Türkçe baskılarda ufak tefek de olsa hatalar, eksikler olduğunu gördüm. Bu ufak tefek hatalar, bazen o bölümde ne yazdığını anlamamın önünde engel oluşturabiliyordu.

Bunları size yazarsam, belki yeni baskılarda, bazı uygun bulacağınız değişiklikler yaparsınız ve yeni alıp okuyanlar, bundan yararlanabilir diye düşündüm." diyordu.

Emek verdiğim kitaplarla ilgili gördüğüm/duyduğum veya bildirilen düzelteleri/itirazları not alır, değerlendirir, kazara yeniden basılırsa düzeltmeye çalışırım, hatta bir dönem ADEK/Amatör Denizci Elkitabı ile ilgili düzelteleri/uyarıları yapanlara teşekkürle ADF sitesinde de yayımlamıştık. "Eleştiri olmazsa ilerleme olmayacağına inandığım için bir "fener ışığı" olması umuduyla yıllardır okuduğum yayınlarda, görebildiğim hataları ya yazara/çevirmene/yayıncısına ilettim ya da yayımlayarak okuyucularla paylaşmaya çalıştım." (bkz.: <https://denizcininunluqu.org/category/denizcilik-kitaplari/>)

Bu üç kitap da benimle ilgili olduğu için "iğneyi kendime batırma" zamanı... Bu kitaplarla ilişkimi de özetleyeyim. Denizler Kitabevi tarafından yayımlanan üçü de **Resimlerle** üst başlıklı bu değerli kitaplardan, birinde çevirmen ikisinde redaktördüm. **Yelken ve Arma Ayarları**'nın çevirisini 2004'te Selahattin Erkanlı ile yapmış, **Navigasyon** (2008) kitabını ise basıldıktan sonra inceleyip bir eleştiri yazısı yazmış, 2011'de yapılan ikinci baskının da redaksiyonunu yapmıştım. **Temel Denizcilik Bilgileri**'ni ise uğradığım Denizler Kitabevi'nde Turgay (Erol) kaptan "yeni kitabımız baskıya gidiyor bir baksana" diye ozalitini gösterince yani tesadüfen görmüş ve örnekleri göstererek çok hata olduğunu bu haliyle basılmasını önermeyeceğimi söylemiş, bir süre sonra da redaksiyonunu yapmıştım (2011).

Sözü edilen düzelti/uyarı metinleri ile ilgili Mehmet Yusuf'la birçok kez yazıştık, müzakere ettik, kimi eklemeler/çıkartmalar yaptık. Sonunda üç kitapla ilgili düzelteleri/önerileri sayfa numarasına göre sıraladım ve değişen/eklenen yerleri **bold/siyah** olarak yazdım, yeni halini okla (→) gösterdim. Şekillerdekiler çerçeve içinde veya okla işaretli. Epey "hataya düşmüşüz" anlaşılan: çeviri hatası, ifade hatası ya da daha iyi bir çeviri/ifade önerisi, şekillerdeki yerleştirme hataları, rakam yanlışları vb.

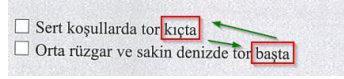
Galata'ya taşınan Denizler Kitabevi'nin bu üç kitabı yakın dönemde basma ihtimali olmadığı için bu listeyi sevgili Mehmet Yusuf'a teşekkürle sitede yayımlamayı istedim. Özrümün kabulü ve ilgili okuyucuların bir göz atması/paylaşması dileğiyle...

Sezar Atmaca

*** **

Resimlerle Yelken ve Arma Ayarları, Ivar Dedekam, çevirenler: Selahattin Erkanlı-Sezar Atmaca, Denizler Kitabevi (4. Baskı) 2014.

SAYFA 8: (baş/kıç yer değiştirecek)

SAYFA 17 (28. satır): hızla giderken → **zahiri rüzgar hızıyla** giderken

SAYFA 25 (alttan 6. satır): ...hava akımının → ...**bu koşullarda** hava akımının

SAYFA 27 (son paragrafın üstü): Rüzgar arttıkça orsa yakası → Rüzgar arttıkça **ana yelkenin orsa yakasının büyük bölümü**

SAYFA 27 (son paragraf):

*Bu nedenle arabayı anayelkeni yapraklandırmayacak şekilde ...

→ Bu nedenle **anayelkeni çok yapraklandırmayacak şekilde arabayı...**

*Yelkenin çırpınmamasına dikkat edin, yelkene zarar verebilir.

→ Yelkenin **çırpınmasına engel olun; yoksa hızla yıpranır ve hasar görebilir.**

SAYFA 29 (4. paragraftaki bölümün düzeltilmiş hali):

Yelkenlerin biçimi bir otomobilin viteslerine benzetilebilir. **Düşük vites, hızlanmak veya dalgaları aşmak için güce ihtiyaç duyduğunuzda kullanılır. Bazen orsaya girme yerine güce daha fazla ihtiyacınız olabilir. Dalgalı deniz ve düzensiz rüzgarlar için uygun olan bu durumda tüm yelkenleri bol bükümlü kullanabilirsiniz. (...)**

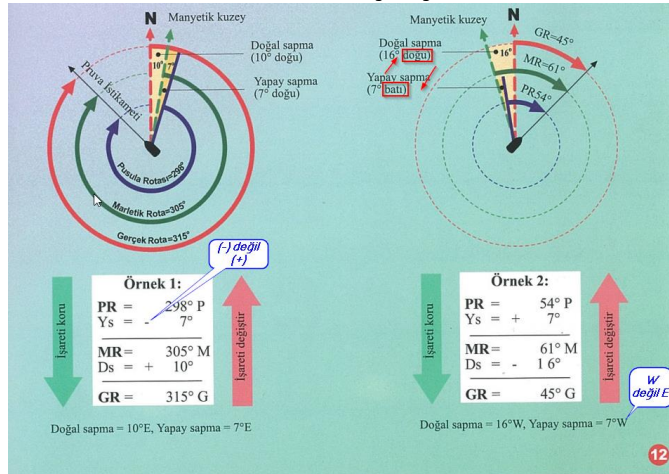
*** **

Resimlerle Navigasyon, Ivar Dedekam, çeviri Ekber And, redaksiyon Sezar Atmaca, Denizler Kitabevi, Üçüncü Baskı 2014.

SAYFA 5: ...arzın merkezinden → **dünyanın** merkezinden

SAYFA 7: ...Yeryüzünün çapı 40 000 km. → Yeryüzünün **çevresi** 40 000 km.

SAYFA 11: Mavi/kırmızı çerçeveli düzeltmeler ve manyetik rota → **manyetik rota**

SAYFA 14 (alttan 11. Satır): ...rota rota → **rota**

SAYFA 15: ~~Parmak kuralına göre~~ **Yelkenli** bir teknede her 2 knot (= 1m/s) rüzgâr için, **kabaca**, 1° düzeltmeniz gerekir.

SAYFA 18: Aşağıdaki yerlere gerçek kerteriz kısaltması **G** eklenecek.

Tek noktadan mevkii koyma (Parakete Seyri)

Çoğu kez bir kıyı boyunca kerteriz alacak tek noktanız **G** 1 nolu noktada olduğunuzu varsayınız ve 330°'de fener kerterizini alıp haritanızda işaretleyiniz. Bu **mevki hattı** üzerinde bir yerde olduğunuzu bilirsiniz. Paraketeyi 255 M **G** arak okudunuz; rotanızda seyre devam ediyorsunuz ve 2 nolu noktada aynı fenere aldığınız kerteriz 50° **H**

Bu örnekte Fenere alınan kerteriz 75°'dir. Mevki hattınızı şekilde gösterildiği gibi 1-2 nokta **G** ndan

SAYFA 60 (başlık): Tutulma Çemberi → Tutulma Çemberi (**Eklptik**)

SAYFA 60 (sol alt paragraf):

Eklptik → eklptik (**tutulma çemberi**)

ekvatora 23°'lik → ekvatora **yaklaşık 23°'lik**

SAYFA 62 (şekil 5 altındaki sağ sütun son cümle):

...küçük bir tur atmamız lazım. → **...farklı bir yoldan gitmemiz lazım.**

SAYFA 62 (alt paragraf aşağıdaki şekilde düzenlenecek):

Güneşin yüksekliğini ölçeriz ve gerçek mevkimizden en çok 100 M uzakta olacak şekilde bir mevki seçeriz. Buna seçilmiş mevki denir. **Gerçek mevkimize en yakın tam derece enlemde ve tablolara uyarlanmış boylamda** (kitapta daha sonra gösterilecektir) **bir nokta olarak seçilir.**

Seçilmiş mevkide ve tam baktığınız zamanda güneşin yüksekliğinin ve gerçek kerterizinin **ne olmaları gerektiğini almanak ve Kısa Cetveller'e (Bkz. Redaktörün Notu, s.: 63) bakarak bulabilirsiniz.** Bu kendi gözleminiz ile karşılaştırılır. Biraz harita çalışması ile bu yükseklikler arasındaki fark size bir mevki hattı verecektir. Başka bir mevki hattı elde etmek **için** yeni bir gözlem yapmanız gerekecektir. Bu iki mevki hattının **çakıştığı nokta** size mevkinizi verecektir. Göksel seyrin prensibi budur.

SAYFA 63 (baştan 2. ve 6. satır): *Yılın zamanına göre → **Mevsimine** göre

*CM 0 meridyeninden → **CM'nin 0 meridyeninden**

SAYFA 63 (4. paragraf):

...LHA ve enlem ile birlikte tablolara girilir → **...cetvelden LHA ve enleme bakılır.**

SAYFA 63 (6. paragraf başı aşağıdaki gibi düzenlenecek):

GHA ve seçilmiş **boylamı** kullanarak, en yakın tam derece **olarak** LHA bulunur.

Kısa Cetveller'den LHA, Dec ve seçilmiş **enleme bakılır.** Sonra da **seçilmiş mevkide** olsaydınız...

SAYFA 64: (aşağıdaki paragraf sonuna şu not eklenecek):

(Redaktörün n.: Güneşin GHA'sını kullanarak da boylamınızı bulabilirsiniz.)

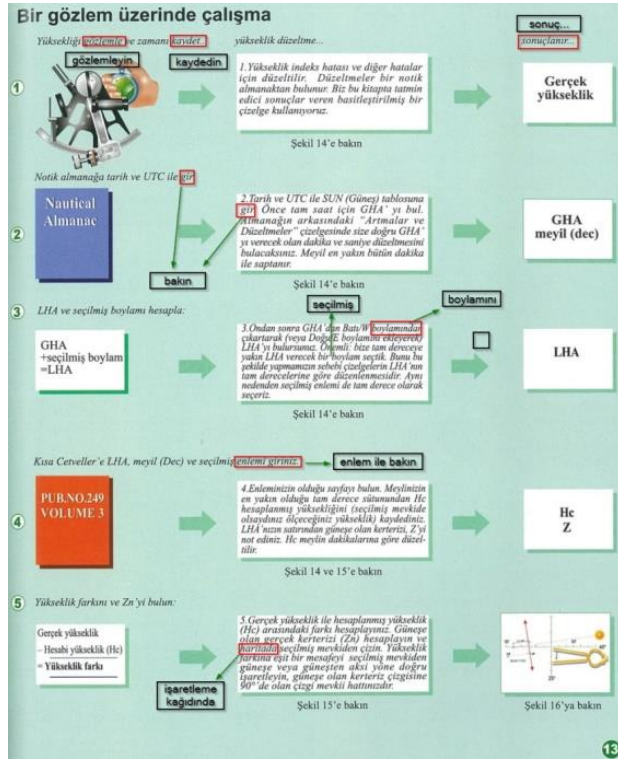
Öğlen gözlemi (rasatı)

Gün ortasında güneş en yüksek noktadadır. Güneye doğru (kerteriz 180°) veya kuzeye doğru (kerteriz 360°) konumdadır. Güneşin en yüksekte olduğu anda yüksekliğini ölçerseniz enleminizi kolayca bulabilirsiniz. Meyili (Dec) almanaktan sonra boylamınızı hesaplırsınız. Bu gökssel seyir en basit şeklidir.

SAYFA 65(sol alt paragraf, 3. satır): ufukta → **ufuk hattı**

SAYFA 67 (alt sağ sütun): ...mecburi değildir → **gerekli değildir**

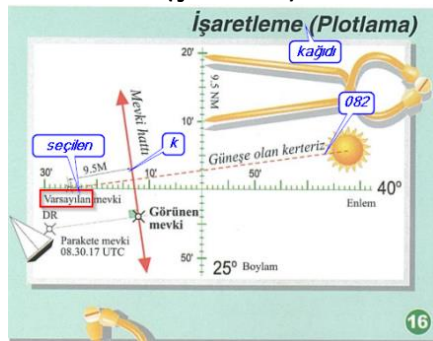
SAYFA 67 (şekil 13, siyah çerçeveli, okla işaretli yerler düzeltilmiş):

SAYFA 68 (“LHA hesaplama” başlığı altında): ...W 20° → W 25°

SAYFA 69 (2. paragraf): Yükselim → **Meyil**

SAYFA 69 (şekil 16):

SAYFA 69 (s. ortası): ~~Ucunda~~ **İşaretlediğiniz yerden (k)** güneş kerterizine 90°’de **dik** bir hat çekin.

SAYFA 71 (sayfanın son cümlesi aşağıdaki gibi düzeltilecek): **Dikkat edin, öbür türüsünü yapmıyorsunuz. Yani, güneşi aşağı doğru giderken tekrar gözlemiyorsunuz.**

SAYFA 72 (şekil 21): Şekilde yerleştirme sorunu var: “DR” işareti, ilgili noktaya uzak, OP ve AP yeterince belirgin değil, alttaki “Gözlenmiş enlem 13,36 UTC” mükerrer yazılmış, çıkacak.

SAYFA 72 (ikinci paragraf son cümlesi): **Hızın, rotanın, rüzgar ve akıntıyla oluşan sapmanın saptanmasındaki hassasiyet iyi sonuç alabilmek için önemlidir.**

SAYFA 72 (4. paragraf): (tüm süreç, yeniden ~~en son~~ **gerçek** mevkinizden tercihen **en çok** 100 M içinde başka... ..)

SAYFA 73 (ikinci paragraf, son cümle): Her üç çift çekimin → Her üç çift **gözlemin**

SAYFA 74 (şekil 24): ... belirgin yükseklik → **görünen** yükseklik

SAYFA 74 (alttan 2. ve 3. paragraf): *... belirgin yüksekliğe → **görünen** yüksekliğe
*...farkı 6-7 M’den → **hatası** 6-7 M’den

SAYFA 75 (şekil 25, “**Hatalı cetvel/çizelge kullanımları**” tablosu):

girmişsiniz→**bakmışsınız**

SAYFA 76 (3. paragraf): (kabarçık ufuk)→ ~~(kabarçık ufuk)~~

SAYFA 76 (sayfa sonu): **Önemli: Sekstant yüksekliği, indeks hatası için düzeltildikten sonra, bu kez DIP’i hesaba katmadan, ikiye bölünür ve her zaman yapıldığı gibi düzeltilir.**

SAYFA 76 (şekil 27, **Kabarçık Ufuk** metninde): ...ufka → **ufuk hattına**

SAYFA 81 (şekil 36, sol sütun): ...daireyi gördüğünüzde → **daireye bakarsanız**

SAYFA 81 (alttaki paragraf): göksel cismin yükselimi → **göksel cismin meyili**

Editörün/redaktörün notu olarak açıklama eklenebilir.: Declination: Meyil (yükselim de denir.)/**Assumed position: Seçilmiş mevki** (veya varsayılan mevki)
/Accuracy: **Doğruluk / Precision: Hassasiyet**

*** **

Resimlerle Temel Denizcilik Bilgileri, Ivar Dedekam, çeviri Enis Tek, redaksiyon Sezar Atmaca, Denizler Kitabevi, 2011.

SAYFA 7 (şekil 4): Şekildeki 6 ve 7 numaraların açıklamaları yer değiştirecek.

SAYFA 28 (sol üst paragrafta ikinci cümle değişecek):

Aynı zamanda bu nokta, **yarıçapı gittikçe azalan bir daire boyunca hareket eder.**

SAYFA 29 (alt/sol paragraf): yel değirmeni → **rüzgar gülü**

SAYFA 30 (sol üst paragraf sonu): Pervanenin hangi yöne döndüğünü anlamak için **tornistanda Şekil 2.13'te gösterildiği gibi pervane suyuna bakın** (veya mümkünse doğrudan şafta bakın).

SAYFA 31 (sağ alt paragraf): Her halükarda tekne **zaten** tornistanda **kısa sürelerde** dümen dinlemeyecektir. Bu tekniğin sadece pervanenin dümenin **gerçekten çok** **yakınında olduğu teknelerde işe yaradığını unutmayın.**

SAYFA 32 (şekil 17): **İleri veya geri hareketleri durdurmaya çalışın.**

SAYFA 41(şekil 37 içindeki metin): ~~Baş-Dümen~~ gösterildiği pozisyondayken...

SAYFA 41: Dümeni gösterildiği gibi ~~sancağa~~ **öteki tarafa** basın.

SAYFA 44 (ikinci paragraf son cümle): **Eğer ön çapraz halatını vasatta bir koçboynuzuna donattıysanız, dümenin gücü daha etkisiz kalabilir. Çünkü üzerinde etki edeceği kaldıraç kolu daha kısa, dolayısıyla yaratılan dönüş momenti daha zayıf olacaktır.**

SAYFA 44 (şekil 45/üst): ... ~~dümen bir iskeleye bir sancağa~~ → **dümen iskeleye veya sancağa**

SAYFA 45 (şekil 47/üstteki şekil altındaki eksik cümle): Eğer ~~ın~~ **tekneyi başı rüzgâra gelecek şekilde çevirmek istiyorsanız, halatları Şekil 2.47'de (alttaki şekil) gösterildiği gibi kullanın.**

SAYFA 45 (Üst Üste Aborda Olmuş Tekneler'de): ~~Şekil 2.47/alt~~ → **(Şekil 2.47/alttaki şekil)**

SAYFA 58: Bu normalde derinliğin 4-7 katı zincir bırakmanız **(kaloma vermeniz)** gerektiği anlamına gelir.